Raamatupidamisarvestuse korraldus Eesti Põllumajandusülikoolis 2002. aastal

KONTROLLIARUANNE

20.05.2003 nr 2-5/03/28

Raamatupidamisarvestuse korraldus Eesti Põllumajandusülikoolis 2002. aastal

Tallinn
2003

Sisukord

SISSEJUHATUS 3

1. AUDITI LÄHTEKOHAD 4

2. RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KORRALDUS EESTI PÕLLUMAJANDUSÜLIKOOLIS 2002. AASTAL 6

EESTI PÕLLUMAJANDUSÜLIKOOLI, HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI NING PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUMI VASTUSED 10

Sissejuhatus

Riigikontroll auditeeris 02.12.2002–24.01.2003 oma tööplaani alusel Eesti Põllumajandusülikooli raamatupidamisarvestuse korraldust 2002. aastal.

Auditit juhtis finantsauditi osakonna auditijuht Tõnis Saar, töörühmas osalesid audiitorid Kristel Kerson, Ilme Ott ja Merike Starovoitov.

Valdkonna ülevaade

Eesti Põllumajandusülikool on Haridusministeeriumi valitsemisalasse kuuluv avalik-õiguslik juriidiline isik, kelle tegevust reguleerib ülikooliseadus ja selle alusel kehtestatud põhikiri. Põllumajandusülikoolil on 6 teaduskonda:

- agronoomia teaduskond,
- loomaarsti teaduskond,
- maainseneri teaduskond,
- majandus ja sotsiaalteaduskond,
- metsandusteaduskond,
- tehnikateaduskond.

Ülikooli keskmine töötajate arv 2001. aastal oli 1128, üliõpilasi õppis ülikoolis 3926, neist 48% eelarvevälistel õppekohtadel.

Majandusaasta aruannet koostades konsolideeritakse 9 sõltumatu aruandlusega raamatupidamisüksuse aruanded. Raamatupidamisüksusteks on ülikooli keskus, Agrobiokeskus, Keskkonnakaitse Instituut, Loomakasvatusinstituut, Metsanduslik Uurimisinstituut ning Zooloogia ja Botaanika Instituut Tartus, Eksperimentaalbioloogia Instituut Harku vallas, Taimebiotehnoloogia Uurimiskeskus Evika Sakus ning Polli Aianduse Instituut Viljandimaal Pollis.

Ülikooli peamised arvestust iseloomustavad näitajad 2001. aasta aruande põhjal olid järgmised: bilansimaht 148, 4 mln krooni, sh põhivara 80%, raha ja väärtpaberid 12% ja pikaajalised kohustused 24%. Tulud moodustasid 151 mln, millest omatulu 40 mln krooni; kulud 147 mln, millest personalikulud 92 mln ja muud tegevuskulud 40 mln krooni. 2001. aasta kasum oli 2 321 178 krooni.

Raamatupidamise korraldamisel lähtub põllumajandusülikool Eesti heast raamatupidamistavast, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses ja Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna juhendites. Lisaks on ülikoolil rahandusministri 05.12.2002. a määrusega nr 143 talle pandud kohustus esitada Rahandusministeeriumile bilanss ja tulemiaruanne, mis on koostatud lähtudes riigieelarvelistele asutustele kehtivast raamatupidamise ja aruandluse regulatsioonist.

1. Auditi lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse järgi kohustus anda hinnang Vabariigi Valitsuse riigieelarve täitmise aruande kohta.[1] Selle kohustuse täitmiseks auditeerib Riigikontroll asutusi ja isikuid vastavalt Riigikontrolli seadusele.[2]

1.2. Auditi ulatus ja eesmärk

Võttes aluseks Riigikontrolli seaduses loetletud ülesandeid[3], on käesoleva auditi eesmärk avaldada arvamust Eesti Põllumajandusülikooli raamatupidamisarvestuse korralduse kohta. See tähendab analüüsi, kas ülikool on tulude-kulude ja varade-kohustuste üle arvestust pidades lähtunud järgmistest põhikriteeriumidest:

- kas majandustehingud on kajastatud raamatupidamises ja jooksvas aruandluses sisuliselt ning aritmeetiliselt õigesti;
- kas kajastatud varad ja kohustused on tegelikult olemas, ülikooli halduses ning nõuetekohaselt hinnatud;
- kas kõik tulud-kulud ja varad-kohustused on raamatupidamises kajastatud, sealjuures õiges perioodis ning täies mahus.

Auditi eesmärgiks ei ole anda üldhinnangut ülikooli 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele, vaid tuua välja sisekontrollisüsteemi ja jooksva arvestuse probleemid, mis võivad avaldada mõju aastaaruande koostamisele. Auditit planeerides selgitasime välja suuremad arvestusvaldkonnad ning võttes arvesse audiitorbüroo ELSS AS-i poolt läbiviidava iga-aastase auditi ulatust, määratlesime olulisemad riskivaldkonnad. Tulenevalt riskihinnangutest fokuseerisime auditi peamiselt kolmele põhiprotsessile:

- arvestusepidamine toetuste, annetuste, tegevustulude ja riigieelarvevahendite üle;
- tegevuskulude arvestus;
- põhivarade arvestus.

Auditeerisime järgmisi raamatupidamisüksusi:

- Keskkonnakaitse Instituut,
- Loomakasvatusinstituut,
- Zooloogia ja Botaanika Instituut,
- Põllumajandusülikooli keskus.

Need üksused moodustasid 31.12.2001. a seisuga 95% ülikooli bilansimahust ning 90% tuludest ja kuludest.

1.3. Vastavus standarditele

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI[4] auditistandarditega. Auditi käigus kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamisarvestuses kajastatud näitajad. Audit hõlmas ka raamatupidamisarvestuses kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi.

---

[1] Riigieelarve seadus § 47 lg 2
[2] Riigikontrolli seadus § 7
[3] Riigikontrolli seadus § 6 lg 2
[4] International Organisation of Supreme Audit Institutions – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon

1.4. Vastutus raamatupidamisarvestuse korralduse, aruandluse ja aruandluse aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest

Ülikooli raamatupidamisarvestuse korralduse, aruandluse ja selle aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest vastutab ülikooli rektor. Ülikooli rektoriks oli kuni 29.08.2002 Henn Elmet, 30.08–31.12.2002 rektori kohusetäitjana õppeprorektor Hugo Roostalu. Alates 02.01.2003 on rektoriks Alar Karis.

Rektor

- juhib ülikooli ning kannab vastutust ülikooli üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärasuse ja otstarbeka kasutamise eest;[5]
- teostab ülikoolis oma pädevuse piires kõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu;[6]
- kinnitab ülikooli sisekorraeeskirjad;[7]
- kinnitab ülikooli asjaajamiseeskirjad;[8]
- tagab ülikooli nõukogu määruste ja otsuste täitmise;[9]
- tagab ülikooli eelarve täitmise ja esitab selle kohta aruande ülikooli nõukogule;[10]
- kinnitab koos raamatupidamise eest vastutava isikuga oma allkirjaga majandusaasta aruande õigsust.[11]

Põllumajandusülikooli nõukogu

- kinnitab ülikooli eelarve ja majandusaasta aruande;[12]
- otsustab ülikooliseadusega sätestatud ulatuses ja korras ülikooli varaga seotud küsimusi;[13]
- määrab varade summad, mida rektoril, prorektoril ja struktuuriüksuste juhtidel on õigus käsutada;[14]
- otsustab kinnisvara omandamise, võõrandamise ja piiratud asjaõigusega koormamise;[15]
- määrab vara, mille ülikool võib anda tähtajaliselt teise isiku kasutusse;[16]
- otsustab krediidi võtmise.[17]

[5] Ülikooliseadus § 16 lg 1
[6] Ülikooliseadus § 16 lg 2 p 1
[7] Ülikooliseadus § 16 lg 2 p 2
[8] Ülikooliseadus § 16 lg 2 p 3
[9] Ülikooliseadus § 16 lg 2 p 7
[10] Ülikooliseadus § 16 lg 2 p 12
[11] Rahandusministri 06.12.2002. a määrus nr 143 § 4 lg 1
[12] Ülikooliseadus § 14 lg 3 p 10
[13] Ülikooliseadus § 14 lg 3 p 17
[14] EPMÜ põhikiri III ptk p 25.1.20
[15] EPMÜ põhikiri III ptk p 25.1.21
[16] EPMÜ põhikiri III ptk p 25.1.22
[17] EPMÜ põhikiri III ptk p 25.1.23

2. Raamatupidamisarvestuse korraldus Eesti Põllumajandusülikoolis 2002. aastal

2.1. Tähelepanekud

Tulude arvestus

2.1.1. Kõigilt tasulises õppes õppivatelt üliõpilastelt ei nõuta lepingujärgset õppemaksu. Näiteks ei ole üks majandus- ja sotsiaalteaduskonna ökonoomika ja ettevõtluse eriala tasulise õppe üliõpilane tasunud neljal aastal semestrimaksu kokku 49 000 krooni ning üks sama eriala üliõpilane 27 000 krooni. Samas ei ole ülikooli juhtkond ega nõukogu andnud õigusakti näol korraldust, et need üliõpilased ei pea õppemaksu maksma.

Nagu meile selgitati, on esimesel juhul tegu ülikooli õppejõu lapsega ja teisel juhul ülikooli töötajaga. Juhime tähelepanu, et tulumaksuseaduse[18] kohaselt on antud juhul tegemist erisoodustusega, mis tuleks maksustada tulu- ja sotsiaalmaksuga. Maksustamisel on erisoodustuse hinnaks tasumata õppemaks kogusummas.[19]

2.1.2. Vastavalt ülikooli nõukogus kinnitatud õppekorralduseeskirjale (p. 213.6) eksmatrikuleeritakse üliõpilane ülikooli algatusel, kui üliõpilane ei täida lepingu tingimusi. Lepingu tingimuste mittetäitmiseks loetakse muu hulgas õppeteenustasu maksmisega viivitamist üle 30 päeva. Meile esitatud üliõpilaste nimekirjas ei olnud seisuga 31.10.2002 õppemaksu tähtajaks tasunud 607 üliõpilast kogusummas ligikaudu 5 mln krooni. Neid üliõpilasi ei ole eksmatrikuleeritud ja neilt ei ole nõutud ka viiviseid (vastavalt lepingule 0,1% päevas).

2.1.3. Ülikool ei nõua sisse tasumata õppemaksu neilt üliõpilastelt, kes on eksmatrikuleeritud või hiljem viidud riigieelarvelisele õppekohale. Kokku on 2002. aastal raamatupidamises sellest tulenevalt nõudeid üliõpilaste vastu vähendatud 863 310 krooni ulatuses. Oleme seisukohal, et kui üliõpilane on õppetegevusest osa võtnud ja selle eest tasumata jätnud, siis tuleks kaaluda selle sissenõudmist ka peale eksmatrikuleerimist või üleviimist riigieelarvelisele õppekohale.

2.1.4. Ülikooli nõukogu on kehtestanud tasulisse õppesse võetavate üliõpilaste arvu piirmäärad. Auditi käigus selgus, et nendest ei ole kinni peetud. Näiteks on ökonoomika ja ettevõtluse eriala vastuvõtu piirarvuks nii statsionaarses kui ka kaugõppes kehtestatud 30 kohta, tegelik üliõpilaste arv auditi läbiviimise ajal oli mõlemal juhul 39. Majandusarvestuse ja finantsjuhtimise erialal nägi nõukogu ette kuni 45 kohta, tegelikult oli aga statsionaarses õppes 53 ja kaugõppes 68 üliõpilast jne. Ülikool põhjendas, et osa üliõpilastest ei ilmu õppetööle ja osa eksmatrikuleeritakse ning et täita vabaks jäänud kohad, võetakse üliõpilasi vastu rohkem.

Juhime tähelepanu, et nõukogu ei ole antud juhul kehtestanud mitte võimaliku lõpetajate, vaid sisseastujate arvu. Meile on arusaadav ülikooli soov suurendada omatulusid, kuid samas ei pea me mõislikuks sel eesmärgil eirata nõukogu otsuseid, mis praegusel juhul võivad otseselt halvendada antava kõrghariduse kvaliteeti.

Tegevuskulude arvestus

2.1.5. Kulukanded raamatupidamises ja ülekanded pangas teeb enamasti üks isik. Riigikontrolli hinnangul võimaldab see maksta ka kinnitamata ja ülikooli tegevusega mitteseotud summasid. Meile antud selgituse kohaselt kontrollib rahandusosakonna juhataja iga päev eelmise päeva ülekandeid, kuid seda ei dokumenteerita. Seetõttu puudub meil ka kindlus kontrolli toimumise kohta. Vaatamata sellele, et me ülikooli tegevusega mitteseotud ülekandeid pistelisel kontrollimisel ei täheldanud, oleme seisukohal, et sisemiste kontrolliprotseduuride tugevdamine ning kohustuste lahususe printsiibi järgimine antud arvestuslõigus on vajalik.

---

[18] Tulumaksuseadus § 48 lg 4 p 7 ja lg 6
[19] Rahandusministri 29.12.1999. a määrus 120 § 1 lg 2 p 8

Põhivara arvestus

2.1.6. Ülikooli bilansis kajastub põhivara soetusmaksumuses 25,5 mln krooni, millest riigivara registri kohaselt kuulub osa Põllumajandusministeeriumile ning osa Haridus- ja Teadusministeeriumile. Ülikool on neid varasid renoveerinud ja osaliselt ka välja rentinud. Meile antud selgituste järgi on tegu riigilt ülikoolile antud varaga, mille omandiõiguse üleandmise vormistamine on viibinud. Oleme seisukohal, et juriidiliselt ei kuulu vara ülikoolile ja seega ei ole selle bilansis kajastamine põhjendatud.

2.1.7. Ülikool on meile antud selgituste kohaselt kõigis allüksustes läbi viinud põhivarade inventuurid ning koostanud ka inventuuriaktid. Auditi käigus ei esitatud meile inventuuride lugemislehti ning seetõttu ei olnud meil võimalik hinnata nende läbiviimise korrektsust ja kõikehõlmavust. Korrektsuses on meil põhjust kahelda, kuna näiteks avatud ülikooli varade inventeerimise tulemusena koostati ja allkirjastati samal kuupäeval kaks erineva tulemusega akti, millest üks osutus raamatupidajate hilisema kontrollimise käigus valeks.

2.1.8. Ülikooli põhivarad ei ole märgistatud nn inventarinumbriga. Seetõttu ei ole tagatud, et põhivara inventuuris loetletakse varad ühe korra ja et kokku loetaks kõik varad.

Muud tähelepanekud

2.1.9. Ülikool on mitmel korral kinnistute müümisel andnud ostjale võimaluse tasuda järelmaksuga, võttes seega täiendavaid finantsriske. Auditi läbiviimise ajal olid makseraskustes näiteks Tartus Narva mnt 86 asuva kinnistu ostja ja üks Tartus A. H. Tammsaare 8 asuva korteri ostja. Me ei pea järelmaksuga müüki ehk sisuliselt krediteerimist vajalikuks, kuna ostjatel on maksevõime olemasolul alati võimalus taotleda laenu pankadelt.

2.1.10. Auditi läbiviimse ajal oli ülikoolil likviidseid rahalisi vahendeid pangas 44,2 mln krooni, millest 32,4 mln oli investeeritud rahaturufondi osakutesse aastase tootlusega ligikaudu 3%. Rahalistest vahenditest 17,6 mln krooni on sihtotstarbelised vahendid ja ülejäänu ülikooli omavahendid.

Juhime tähelepanu, et ülikoolil on seisuga 31.12.2002 pikaajalisi laenukohustusi 43,6 mln krooni, millelt tasutavad intressid on vahemikus 4,5%–10,5%. Leiame, et laenude osaline refinantseerimine olemasolevate vabade käibevahendite arvelt aitaks ülikoolil säästa olulise intressikulu. Näiteks 2002. aastal võivad ülikooli intressikulud intressitulusid ületada hinnanguliselt 1,2 mln krooni.

2.1.11. Rahaliste vahendite jääk 17,6 mln krooni, mis on ülikoolile eraldatud sihtotstarbelisena, oli kajastatud ülikooli raamatupidamises nii tuludes (6 mln) kui ka kohustustes (11,6 mln). Oleme seisukohal, et kohustusena tuleks näidata kogu sihtfinantseerimise jääk. Tuludes kajastatakse sihtfinantseerimise korras saadud vahendid tulude ja kulude vastavuse printsiibist[20] lähtudes st nende kasutamisel.

Auditi käigus korrigeeriti nimetatud kandeid raamatupidamisarvestuses. Oleme arvamusel, et lisaks sellele tuleks raamatupidamise sise-eeskirjas kehtestada põhimõtted, mis kirjeldaksid, millal käsitletakse toetust või eraldist sihtfinantseerimisena, ja kuidas seda raamatupidamises jooksvalt kajastada.

2.1.11. Täheldasime, et arvestuspõhimõtted erinevates allasutustes ei ole samad. Näiteks ei toimu kõigis raamatupidamisüksustes kuluarvete aktsepteerimist. Aktsepteerimata kuluarveid leidsime Keskkonnakaitse Instituudis.

[20] Raamatupidamise seadus § 5 p 8

2.1.12. Raamatupidamisüksused kasutavad raamatupidamiseks erinevaid programme, mis võib põhjustada tahtmatuid vigu nii kajastamisel kui ka konsolideerimisel. Kasutusel on raamatupidamisprogrammid Concorde XAL ja Verp ning kahes meie poolt külastatud instituudis tabelarvutusprogramm Excel. Riigikontrolli hinnangul tuleks ülikooli raamatupidamiseks võimalusel kasutada ühte programmi.

2.1.13. 2002. aastal ei olnud ülikooli siseaudiitor läbi viinud ühtegi auditit ega koostanud ühtegi auditiaruannet. Siseaudiitor lahkus töölt 31.12.2002. Oleme seisukohal, et siseauditi tõhus rakendamine aitaks suuresti kaasa sisekontrollisüsteemi tõhustamisele.

2.2. Järeldused

Lähtudes punktis 1.2 kirjeldatud auditi ulatusest ja arvestades punktis 2.1 toodud tähelepanekuid, leiab Riigikontroll järgmist:

- **Üldjuhul on majandustehingute kajastamisel raamatupidamises lähtutud raamatupidamise seadusest ja heast raamatupidamistavast ning raamatupidamise üldine korraldus ülikoolis on tasemel, mis võimaldab õige ja usaldusväärse raamatupidamise aastaaruande koostamist.**
- **Ülikool ei tegele piisavalt tulude sissenõudmisega ja selle tulemusena jääb osa tuludest saamata.**
- **Sisemised kontrolliprotseduurid ei ole meie hinnangul piisavad, et välistada ülikooli tegevusega mitteseotud kulude maksmist.**
- **Aastaaruandes kajastuvad varad, mis juriidiliselt ei kuulu ülikoolile.**
- **Ülikooli finantsjuhtimist annab parandada läbi riskide hindamise ja rahavoogude parema planeerimise.**
- **Erinevad raamatupidamisprogrammid ja arvestuspõhimõtted ülikooli raamatupidamisüksustes võivad põhjustada tahtmatuid vigu arvestuses ja aastaaruande koostamisel.**

2.3. Ettepanekud

Eesti Põllumajandusülikoolile

- Kohelda võrdselt kõiki üliõpilasi, tegemata allahindlusi õppemaksu tasumisel (v.a seadusega nõutud juhtudel).
- Maksustada oma töötajatele ja töötajate lastele tehtud õppemaksusoodustused erisoodustusmaksuga.
- Ilma erakorralise põhjuseta mitte lubada õppetööle tasulise õppe üliõpilasi, kes ei ole tähtajaks tasunud õppemaksu. Erakorraliste põhjuste käsitlemiseks tuleks ülikoolil välja töötada sisemine kord. Meie hinnangul võiks õppemaksu ajatamine kuuluda rektori pädevusse.
- Nõuda õppemaksu tasumisega viivitanutelt lepingus fikseeritud viivist.
- Kaaluda maksmata õppemaksu sissenõudmist ka pärast üliõpilase eksmatrikuleerimist või üleviimist riigieelarvelisele õppekohale.
- Pidada ülikooli antava hariduse kvaliteedi tagamiseks kinni nõukogu poolt kehtestatud tasulise õppe üliõpilaste arvu piirmääradest.

- Tõhustada sisemisi kontrolliprotseduure, ennetamaks ülikooli tegevusega mitteseotud maksete teostamist. Soovitame elektroonsete ülekannete puhul võimalusel kasutada A- ja B-allkirja.
- Kuni võimaliku omandiõiguse ületulekuni mitte kajastada aastaaruandes Põllumajandus-ministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile kuuluvaid varasid.
- Lisada järgmisel põhivarade inventuuril varadele identifitseerimist võimaldavad inventari-numbrid.
- Meie hinnangul ei ole otstarbekas põhivarade müümisel edaspidi aktsepteerida järelmaksu võimalust. Juba sõlmitud lepingute puhul, mille lepingujärgsed maksed ei ole tähtajaks laekud, soovitame aktiivsemalt tegeleda võlgade sissenõudmisega.
- Tõhustada finantsjuhtimist, näiteks kaaluda osa intresse kandvate kohustuste refinantseerimist rahaturufondi osakute arvelt.
- Kehtestada raamatupidamise sise-eeskirjas põhimõtted, mis kirjeldaksid, millal käsitletakse toetust või eraldist sihtfinantseerimisena ja kuidas seda raamatupidamises jooksvalt kajastada.
- Raamatupidamise ühtlustamiseks ja arvestuse kvaliteedi parandamiseks soovitame kaaluda ülikooli 9 raamatupidamisüksuse (teadusarendusasutused ja ülikooli peamaja) koondamist üheks raamatupidamisüksuseks.
- Sisekontrolli tõhususe hindamiseks ja parandamiseks tuleks ülikooli juhtkonnal tööle rakendada siseaudiitor.

Põllumajandusministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile

- Sõlmida ülikooli kasutuses oleva vara kasutamise kohta lepingud, milles on sätestatud ülikooli poolt varadesse investeerimise ja varade edasirentimise kord või kaaluda varade omandiõiguse üleandmist ülikoolile.

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

Eesti Põllumajandusülikooli,
Haridus- ja Teadusministeeriumi ning
Põllumajandusministeeriumi vastused

Eesti Põllumajandusülikool

Estonian Agricultural University

Pr Kaie Karniol
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 22.04.2003 nr 2 – 7.1/-FA/03/500

Meie 02.05.2003 nr 1-1/243

Raamatupidamise korraldusest Eesti Põllumajandusülikoolis 2002. aastal

Austatud pr Karniol

Vastuseks Teie kirjale (22.04.03 nr 2 .7.1/-FA/03/) ja kontrollaruande eelnõule (22.04.03) teatame, et eelnõus välja toodud puuduste kõrvaldamiseks ja Teie ettepanekute rakendamiseks on Eesti Põllumajandusülikooli raamatupidamise korraldamisel tehtud järgnevalt esitatud muudatusi.

1. Kontrollaruande punktides 2.1.1-2.1.14 ettepanekute selgituseks teatame, et seoses vajadusega tõsta oma töötajate haridustaset on varasematel aastatel võetud vastu otsuseid soodustuste kohta, mis hiljem on sattunud vastuollu Eesti Vabariigi seadustega, näiteks EPMÜ nõukogu otsus 28. augustist 2000 nr 22. Praeguseks on see otsus tühistatud vastavalt EPMÜ nõukogu uuele otsusele (nr 41, 11.10.01). Kontrollaktis märgitud juhtumid olid tekkinud seoses 2000. aastal vastu võetud otsusega. Majandus- ja sotsiaalteaduskond tühistas EPMÜ nõukogu otsuse järgselt kõik maksuseadusega vastuolus olevad analoogilised otsused juba 2001. aastal. Samas aga kehtisid suulised kokkulepped nimetatud isikutega, kes toimisid neile kokkulepetele vastavalt.

Kujunenud situatsioonis peame otstarbekaks üliõpilane K. Rebasele, kellel on ülikooli lõpetamiseni jäänud vaid 2 kuud, kohaldada õppemaksu pooles ulatuses ja teise poole ulatuses tehtud soodustuse eest tasub majandus- ja sotsiaalteaduskond erisoodustusmaksu. Üliõpilane K. Koit eksmatrikuleeritakse, kui ta ei tasu tekkinud õppemaksu võlga kevadsemestri lõpuks (16.05.03).

Õppeteenustasu laekumine on olnud probleemiks, kuid teaduskonnad on tõhustanud kontrolli ja suhelnud iga õppeteenustasu maksmisega viivitanud üliõpilasega individuaalselt. Peame tunnistama, et kahjuks pole see töö iga kord dokumenteeritud ja õppeteenustasu maksmiseks koostatud graafikuid ei ole lisatud lepingutele, millest on tingitud ka suured viivitused, sest vastavaid lepingupunkte ei ole muudetud kirjalikult, vaid suuliselt. Tulenevalt võlaõigusseaduse § 13 lg 2 ei pea aga lepingu vormi lepingu muutmisel järgima.

Õppeteenustasu sissenõudmine eksmatrikuleeritud üliõpilastelt on komplitseeritud, sest see tekitaks täiendavaid rahalisi kulutusi (kohtu- ja täitekulud) ja oleks keerukas ka teise lepingupoole majanduslikust seisundist tulenevalt.

06.05.2003 2-7.4-FA/03/500-2

Kreutzwaldi 64
51014 Tartu
ESTONIA

tel. (3727) 313 002
fax (3727) 313 068
e-post: rec@eau.ee

a/a 10102000084008
EÜP kood 401
reg. nr. 74001086

Tunnistame, et ülikooli tasulisse õppesse võetavate üliõpilaste piirmäära on ületatud nõukogu otsust eirates. Edaspidi tegutsetakse EPMÜ nõukogu otsustele vastavalt ja prognoositakse tulevaste üliõpilaste arvu täpsemalt.

2. Tegevuskulude arvestuse osas vastavalt tähelepanekule 2.1.5 teatame, et edaspidi kinnitatakse kõik ülikooli ülekanded kahe isiku allkirjaga (A ja B allkiri) ja selle valdkonna sisemisi kontrolliprotseduure tõhustakse.

3. Põhivara arvestuse osas peame vajalikuks järgida Riigikontrolli ettekirjutisi. Inventuuri läbiviimine ja varade identifitseerimist võimaldav inventarinumbrite lisamine varale võetakse kasutusele lähitulevikus.

4. Vastuseks muudele tähelepanekutele (eelnõu lk 7) teatame, et loetletud objektide osas ei ole tegemist laenulepingutega, vaid ostu-müügi lepingute ja nende lisatingimustega. Narva mnt objektide 78-84 ja Staadioni tn 4 müük on toimunud reservatsiooniga, kus lepingust 09.04.02 nr 2679 tulenevalt on objektide omanikuks Eesti Põllumajandusülikool kuni kõigi ostjapoolsete kohustuste täitmiseni. A. H. Tammsaare 8 krt 24 ostu-müügi ja hüpoteegiseadmise leping nr 1721 on sõlmitud samadel alustel. Nende objektide osas teostab Eesti Põllumajandusülikool kui omanik lepinguliste tingimuste üle järelevalvet ja tegutseb vastavalt lepingutest tulenevatele õigustele.

5. Kui ülikooli sisemine eelarve on nõukogu otsusega kinnitatud, pole kahjuks võimalik, et raha saaks tagasi suunata varasemate laenude refinantseerimiseks.

6. Eelnõu punktis 2.1.11 esitatud põhimõtted kehtestatakse uute raamatupidamise siseeeskirjadega 2003. aasta jooksul.

7. Raamatupidamise ühtlustamise osas on ülikoolis rakendatud uus raamatupidamisprogramm Concorde XAL. Paraku pole rakendustega jõutud veel kõikide allasutusteni. 2003. a. jooksul on plaanis minna üle ühisele programmi kasutusele ja osa väiksemaid raamatupidamisüksusi liita ülikooli keskse raamatupidamissüsteemiga.

8. Ülikooli siseaudiitor lahkus töölt 31.12.02, kuid ülikooli juhtkond tagab lähiajal siseaudiitori tööle võtmise ja uue sisekontrolli süsteemi rakendamise.

Lugupidamisega

Andres Koppel
Teadusprorektor rektori ülesannetes

Liivia Paju 7 313 389
liivia@eau.ee

Haridus- ja Teadusministeerium

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

Teie: 22.04.2003 nr 2-7.1/-FA/03/499
Meie 15.05.2003 nr 7.1.-5/2241
RHB 07.05.2003 nr 3.1.-2/368

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Kontrollaruande eelnõust

Käesolevaga esitame Teile oma seisukoha "Raamatupidamise korraldus Eesti Põllumajandusülikoolis 2002. aastal" eelnõus Riigikontrolli poolt Haridus- ja Teadusministeeriumile tehtud ettepaneku suhtes.

Riigikontroll teeb ettepaneku sõlmida Eesti Põllumajandusülikooli kasutuses oleva vara kasutamise kohta lepingud, milles on sätestatud ülkooli poolt varadesse tehtud investeeringute tegemise ja varade edasirentimise kord või kaaluda varade omandiõiguse üleandmist ülikoolile.

Haridus- ja Teadusministeerium nõustub põhimõtteliselt Riigikontrolli ettepanekuga. Haridus- ja Teadusministeeriumi spetsialistid analüüsivad konkreetset situatsiooni ning teostatud analüüsi põhjal langetatakse otsus kas vara kasutamise lepingu sõlmimise kasuks või tehakse pädevatele organitele ettepanekud vara võõrandamiseks ülikoolile.

Lugupidamisega

Toivo Maimets
Minister

Erkki Leetsar 6 281 312

Munga 18, 50088 TARTU www.hm.ee Tel (07) 350 222 Faks (07) 350 250 hm@hm.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg.nr
16.05.2003 2-7.1-FA/03/499-2.

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Riigikontroll
Narva mnt 11 a
Tallinn, 15013

Teie 22. 04. 2003 nr 2-7.1/-FA/03/498

Meie 06 . 05. 2003 nr 1.5-3/1401-1

Eesti Põllumajandusülikooli vara

Vastuseks Teie kirjale teatame, et Põllumajandusülikool kuulus enne vormistamist avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks Põllumajandusministeeriumi haldusalasse. Kõik ülikooli valduses olnud varad jäid ülikooli käsutusse ning kasutamine ja haldamine hakkas toimub ülikooliseadusest tulenevalt. Ülikooli vara oli aga juba enne kantud riigivara registrisse Põllumajandusministeeriumi valitsemisele ja toimus maade mõõdistamine ning kinnistusraamatusse kandmine.

Seoses ülikooli õigusliku staatuse muutumisega tekkis ministeeriumil, arvestades ülikooli nõukogu taotlust ja ülikooliseaduse §-i 44 ning vastavalt riigivaraseaduse § 36 lõikele 3, kohustus tasuta võõrandada Põllumajandusülikoolile, kui avalik-õiguslikule juriidilisele isikule kuulunud vara Riigikogu Majanduskomisjoni otsuse alusel.

Käesolevaks ajaks on ministeerium põhiliselt oma kohustuse täitnud. Tasuta võõrandada on jäänud veel Ülikoolile kuuluvad Polli Aianduse Instituudi varad, millest osa on juba Riigikogu Majanduskomisjonile otsuse tegemiseks esitatud ning ülejäänud vara on veel mõõdistamisel, mille osas tasuta võõrandamise kohustuse loodame lõpetame selle aasta jooksul.

Lugupidamisega

Tiit Tammsaar
Minister

Helje Veer 625 6169
helje.veer@agri.ee

RKM 026668

RIIGIKONTROLL
07.05.2003 2-7.4-FA/03/498

Lai 39/41
15056 TALLINN

Telefon 625 6107
Faks 625 6200

Reg nr 70000734
E-mail pm@agri.ee